

Statenvoorstel nr. 2020/1102336

Datum	GS-kenmerk	Inlichtingen bij
11.11.2020	2020/0259790	R. Kappert telefoon 0610743720 e-mail: R.Kappert@overijssel.nl

---

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Begroting 2021

Bijlagen

I. Ontwerpbesluit nr. 2020/1102336 (bijgevoegd)

Samenvatting van het voorgestelde besluit

De Begroting 2021 is de tweede begroting van het nieuwe provinciebestuur. We geven met deze begroting verdere invulling aan de ambities uit ons coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Overijssel' waarmee € 305 miljoen geïnvesteerd wordt in het realiseren van maatschappelijke opgaven in Overijssel. In de begroting 2021 is inzichtelijk gemaakt welke prestaties wij in 2021 realiseren en welke uitgaven daarmee gemoeid gaan.

In de begroting zijn alle financiële afspraken uit het coalitieakkoord tot en met de perspectiefnota 2021 verwerkt. Bij deze begroting leggen we nog twee afzonderlijke statenvoorstellen voor. In het Statenvoorstel "Herprioritering" geven we een vervolg aan de herprioriteringsopdracht uit het Coalitieakkoord en in het Statenvoorstel "Overijsselse Herstel- en transitieaanpak Coronacrisis" leggen we u een aanvullend pakket aan maatregelen voor om een krachtige bijdrage te leveren aan de aanpak van de coronacrisis. Na uw besluitvorming over beide stukken worden de financiële gevolgen daarvan doorgevoerd in de begroting.

De begrotingswebsite is te benaderen via ons publicatieportal <https://destaatvan.overijssel.nl>

Inleiding en probleemstelling

De Begroting 2021 is de tweede begroting van dit provinciebestuur. We geven met deze begroting invulling aan de ambities uit ons coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Overijssel' en maken inzichtelijk welke prestaties wij in 2021 realiseren. Dit doen we aan de hand van de zeven opgaven uit het coalitieakkoord, die elk verbonden zijn aan de kerntaken in de begroting.

De coronacrisis heeft een ongekennde impact op ons allen. Het raakt onze samenleving in haar kern. Wij zijn enorm trots om te zien dat in deze onzekere en hectische tijden er volop daadkracht, creativiteit en verbondenheid wordt getoond. Het Overijsselse noaberschap ten voeten uit. Wij zijn er daarom van overtuigd dat wij samen sterker uit de crisis zullen komen.

Vanuit onze opgaven en kerntaken, en onze positie als middenbestuur, willen wij een krachtige bijdrage leveren aan de aanpak van de coronacrisis. Met het Statenvoorstel "Overijsselse aanpak coronacrisis", bestaande uit nood- en overbruggingsmaatregelen, hebben wij een duidelijk signaal afgegeven richting de Overijsselse samenleving: "Samen bouwen aan Overijssel". Deze lijn zetten wij met onze herstel- en transitieaanpak voort, zoals beschreven in het separate Statenvoorstel "Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis" bij deze Begroting 2021. Onze aanpak omvat alle provinciale kerntaken en opgaven.

Met de herstel- en transitieaanpak kijken wij ook verder vooruit. Voorbij de coronacrisis. Zoals elke crisis heeft de coronacrisis de noodzaak voor ingrijpende veranderingen aangetoond. In dit geval vooral het belang van het verduurzamen van het verdienvermogen en een weerbare economie. Economische groei is daarbij geen doel op zich maar staat ten dienste van het realiseren van maatschappelijke opgaven en het bevorderen van de brede welvaart. Toekomstperspectief is daarin enorm belangrijk. Tegelijkertijd blijven we oog hebben voor de huidige situatie. Zo dragen onze investeringen bij aan het beperken van de effecten van de coronacrisis en denken we mee met sectoren die getroffen zijn.

Het aanjagen van de economie verbinden wij dus nadrukkelijk met het realiseren van de grote maatschappelijke opgaven in Overijssel, onder andere op het gebied van energie, klimaat en circulaire economie. Kern van onze Overijsselse aanpak: versterkt de crisis te boven komen door voort te bouwen op onze sterktes, kansen te pakken én in te spelen op de transities. Wij doen dit samen met onze partners en benutten actief de kansen van multipliers om de effecten van onze maatregelen te maximaliseren.

Bij deze Begroting presenteren wij ook een geactualiseerd budgettair perspectief. En ondanks dat wij er nu financieel goed voorstaan, zien wij naar de toekomst toe verschillende onzekerheden. Onze incidentele investeringscapaciteit neemt af en daardoor worden wij in toenemende mate afhankelijk van onze structurele inkomsten. Tegelijkertijd zijn die inkomsten onzeker. De uitkering uit het provinciefonds (circa € 200 miljoen) is op korte termijn onzeker door de crisis en keuzes van een nieuw kabinet en op de lange termijn door mogelijke veranderingen in de verdeelsystematiek. Onze inkomsten uit de opcenten (circa € 113 miljoen) zijn ondanks de vrijstelling voor elektrische auto's op de korte termijn nog aan het stijgen, maar op de langere termijn staat het gehele belastinggebied ter discussie. Tot slot zijn de dividendinkomsten geslonken en zullen deze mogelijk nog verder afnemen, omdat Enexis en Vitens flink moeten investeren in de transitieopgaven.

Deze toenemende druk op onze structurele begroting zal zeker op termijn vragen om keuzes ten aanzien van onze taken en ambities. Juist daarom vinden wij de herprioriteringsopdracht die wij in een separaat voorstel hebben uitgewerkt, van groot belang. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om juist nú te investeren. Wij kunnen dat ook verantwoord doen. In ons separate voorstel voor de herstel- en transitieaanpak leggen wij uit hoe wij binnen de beschikbare ruimte verschillende extra maatregelen kunnen treffen. Zo halen wij slim investeringen naar voren en creëren wij hefboomen door de cofinancieringskansen met het Rijk, Europa en gemeenten te verzilveren. Ook benutten wij onze tijdelijke overvloedige liquiditeiten door bij uitzondering bepaalde financiering niet 100% af te dekken. Dit kan mede gezien ons beschikbare weerstandsvermogen.

Het jaar 2021 wordt hoe dan ook een bijzonder jaar, waarin wij als provincie samen met onze partners alle zeilen zullen bijzetten. Naast al het extra's dat wij volgend jaar doen, blijven wij uitvoering geven aan onze kerntaken en het coalitieakkoord. Daarmee fungeren wij ook als een stabiele basis in onzekere tijden. Hieronder geven we per opgave aan wat wij in 2021 gaan doen.

Overwegingen

1. Opbouw begroting 2021

De begroting 2021 is zoals u gewend bent, volledig digitaal en te benaderen via onze publicatieportal <https://destaatvan.overijssel.nl>

De begroting 2021 reflecteert de door u genomen besluiten uit het coalitieakkoord en navolgende besluiten tot en met de perspectiefnota 2021. De perspectiefnota 2021 is verwerkt in de begroting, met dien verstande dat onderwerpen waarvoor u eerst nog een investeringsvoorstel moet vaststellen, nog gereserveerd blijven in de algemene reserve Kwaliteit van Overijssel. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij het onderwerp gebiedsgerichte aanpak stikstof. Nadat u dergelijke investeringsvoorstellen hebt vastgesteld, worden -voor zover van toepassing- bijbehorende prestaties en/of acties aan de begroting toegevoegd, zodat u de verantwoording daarover kunt volgen via de reguliere planning- en controlcyclus.

In de perspectiefnota zijn tevens de uitgangspunten voor de provinciale heffingen benoemd. De belastingverordening en tarieventabel zijn hierop aangepast en de financiële effecten verwerkt in de

begroting. Vaststelling van de verordening en tarieventabel vindt gelijktijdig met de handeling van de begroting plaats.

2. Herprioritering en Overijsselse Herstel- en transitieaanpak Coronacrisis

Tegelijk met deze begroting leggen we u twee separate Statenvoorstellen voor. Daarin gaan we in op de Herprioritering en de Overijssel Herstel- en transitieaanpak. Beide Statenvoorstellen bevatten een begrotingswijziging op de begroting 2021.

In het Statenvoorstel 'Herprioritering' wordt een vervolg gegeven aan de opdracht uit het coalitieakkoord om € 10 miljoen te herprioriteren binnen de structurele begroting. In de begroting 2020 was dit reeds voor € 4,2 miljoen ingevuld. In het separate voorstel geven we dit een vervolg.

Zoals beschreven in de inleiding willen wij een krachtige bijdrage leveren aan de aanpak van de coronacrisis. In navolging op ons voorstel 'Overijssel aanpak Coronacrisis' stellen wij u daarom in het Statenvoorstel 'Overijsselse Herstel- en transitieaanpak Coronacrisis' een aanvullend pakket aan maatregelen voor. Het aanjagen van de economie verbinden we nadrukkelijk met het realiseren van de grote maatschappelijke opgaven in Overijssel, onder andere op het gebied van energie, klimaat en circulaire economie. Bovendien hebben onze investeringen ook op korte termijn effect, bijvoorbeeld wat betreft werkgelegenheid.

3. Budgettair perspectief

Bij deze begroting presenteren we een volledig bijgewerkt budgettair perspectief ten opzichte van de stand bij de Perspectiefnota 2021. Sindsdien is er een aantal niet beïnvloedbare mutaties geweest die een positief effect hebben gehad op het perspectief. De belangrijkste mutaties hebben betrekking op een positieve ontwikkeling van het accres (provinciefondsuitkering) en lagere indexatiekosten dan geraamd bij de perspectiefnota 2021. Een uiteenzetting van alle mutaties vindt u op de begrotingswebsite onder Financiën – Budgettair perspectief – [tabel mutaties](#) (klik tabel open voor toelichtingen).

Na de verwerking van alle mutaties laat het budgettair perspectief het beeld in onderstaande tabel zien. Het totale saldo (alle inkomsten minus alle uitgaven) is voor alle jaren positief. Dat geldt ook voor het structurele saldo (structurele inkomsten minus structurele uitgaven). Het structurele saldo neemt de komende jaren eerst af (met name door de lagere rente-inkomsten vanuit onze aflopende obligatieportefeuille), maar neemt daarna weer toe. De toename is voor het grootste deel te verklaren door de afgesproken beëindiging van de structurele toevoeging aan de reserve Natuurnetwerk Nederland. Dit is onder andere toegelicht bij de Perspectiefnota 2019. Verder laat de tabel zien dat de structurele ruimte in de jaren 2022 en 2023 wordt benut voor incidentele uitgaven. In 2023 is de reservering voor de volgende coalitieperiode van € 40 miljoen voltooid. Dit is aanvullend beschikbaar op het gepresenteerde totaal saldo.

De effecten op het budgettair perspectief van zowel de Herprioritering als de Herstel- en transitieaanpak zijn zichtbaar gemaakt in het Statenvoorstel van de Herstel- en transitieaanpak. Daarin is een bijgewerkt budgettair perspectief opgenomen op basis van de eindstand bij deze begroting.

(x € 1.000)

Budgettair perspectief	Algemene reserve	2021	2022	2023	2024
<i>Structureel saldo</i>		1.844	16.795	13.626	13.601
<i>Incidenteel saldo</i>	5.940	-1.844	-8.860	-9.483	12.610
Totaal saldo	5.940	-	7.935	4.143	26.211
<i>Gereserveerd voor volgende bestuursperiode</i>				40.000	

4. EMU-saldo 2021

Op basis van de voorliggende begroting verwachten wij in 2021 een EMU-tekort van € 180,5 miljoen te realiseren. Dit EMU-tekort wordt veroorzaakt door de lopende investeringen in met name materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (infrastructuur) en grondverwerving voor de realisatie van de Ontwikkelopgave. De afgelopen jaren pasten de EMU-tekorten van de decentrale overheden binnen de ruimte die hiervoor door het Rijk beschikbaar was gesteld, mede omdat de EMU-realisatiecijfers lager uit kwamen dan geraamd. Als echter het landelijke totaal van afgegeven EMU-prognoses wordt gerealiseerd, bestaat de kans dat de toegewezen EMU-ruimte wel wordt overschreden. De Minister van Financiën heeft destijds bij de behandeling van het wetsontwerp overigens meermaals aangegeven dat de Wet Hof geen obstakel mag zijn voor investeringen van decentrale overheden. Daarom zullen wij bij het Rijk het belang van voldoende EMU-ruimte blijven benadrukken.

Conclusie

Met de voorliggende begroting ligt er een inhoudelijke en volledige financiële uitwerking voor het tweede uitvoeringsjaar van het Coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Overijssel'.

Voorstel

Gelet op het voorgaande stellen wij u voor het besluit te nemen, als in concept in bijlage I verwoord.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg

Bijlage I

Ontwerpbesluit nr. 2020/1102336

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 22.09.2020 (2020/1102336)

besluiten:

1. De begroting 2021 vast te stellen, inclusief de volgende punten:
  - a. De volledige website van de begroting 2021 inclusief de bijlagen
  - b. De mutaties op de reserves en voorzieningen zoals verwerkt in de begroting 2021.
  - c. Alle investeringskredieten zoals opgenomen in de Begroting 2021.

Zwolle,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

griffier,